

VERENIGING VOOR CONCHYLIOLOGIE EN MALACOLOGIE

GLORIA - MARIS

ANTWERPEN

AANGESLOTEN BIJ HET KONTAKTKOMITEE VAN DE KRINGEN VOOR
NATUURSTUDIE EN NATUURBESCHERMING IN HET ANTWERPSE

Redactie:
Antoine Veraycken

Inlichtingen :
Mevr. E. Declercq
Telefoon : 350381

Secretariaat :
J. Wuyts
Wetstraat, 58
Antwerpen

VLIZ (vzw)

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE
FLANDERS MARINE INSTITUTE

Oostende - Belgium

A P R I L 1 9 6 9

nr. 4.

67312

1. Algemene vergadering

op ZONDAG 30 MAART 1969 te 10.00 uur
in het lokaal LE PAON ROYAL
Koningin Astridplein
Antwerpen.

voordracht door Dr. Wolff
van het Delta Instituut voor Hydrobiologisch
onderzoek te Yerseke.

getiteld : DE MOLLUSKEN VAN ZEELAND en de redenen waarom
niet alle soorten overal gevonden worden.

OPGELET : De eerste zondag van de maand april valt
op 6 april en is een officiële feestdag : Pasen.
Om die reden is er dus geen algemene vergadering en
wordt deze vervroegd tot 30 maart 1969.

2. Studieavond : onder leiding van de heer Van Bulck

op vrijdag 18 april 1969 te 20.00 uur
in het lokaal Ommeganckstraat 26 te Antwerpen.

3. Algemene vergadering voor de jeugd

op zondag 30 maart 1969 te 10.00 uur
in het lokaal LE PAON ROYAL
Koningin Astridplein - Antwerpen

aparte vergadering voor de jongeren :
(zie Jeugdbladzijde in dit maandblad)

4. Bestuursvergadering (enkel voor bestuursleden)
waarschijnlijk op donderdag 3 april 1969 te 20.00 uur.

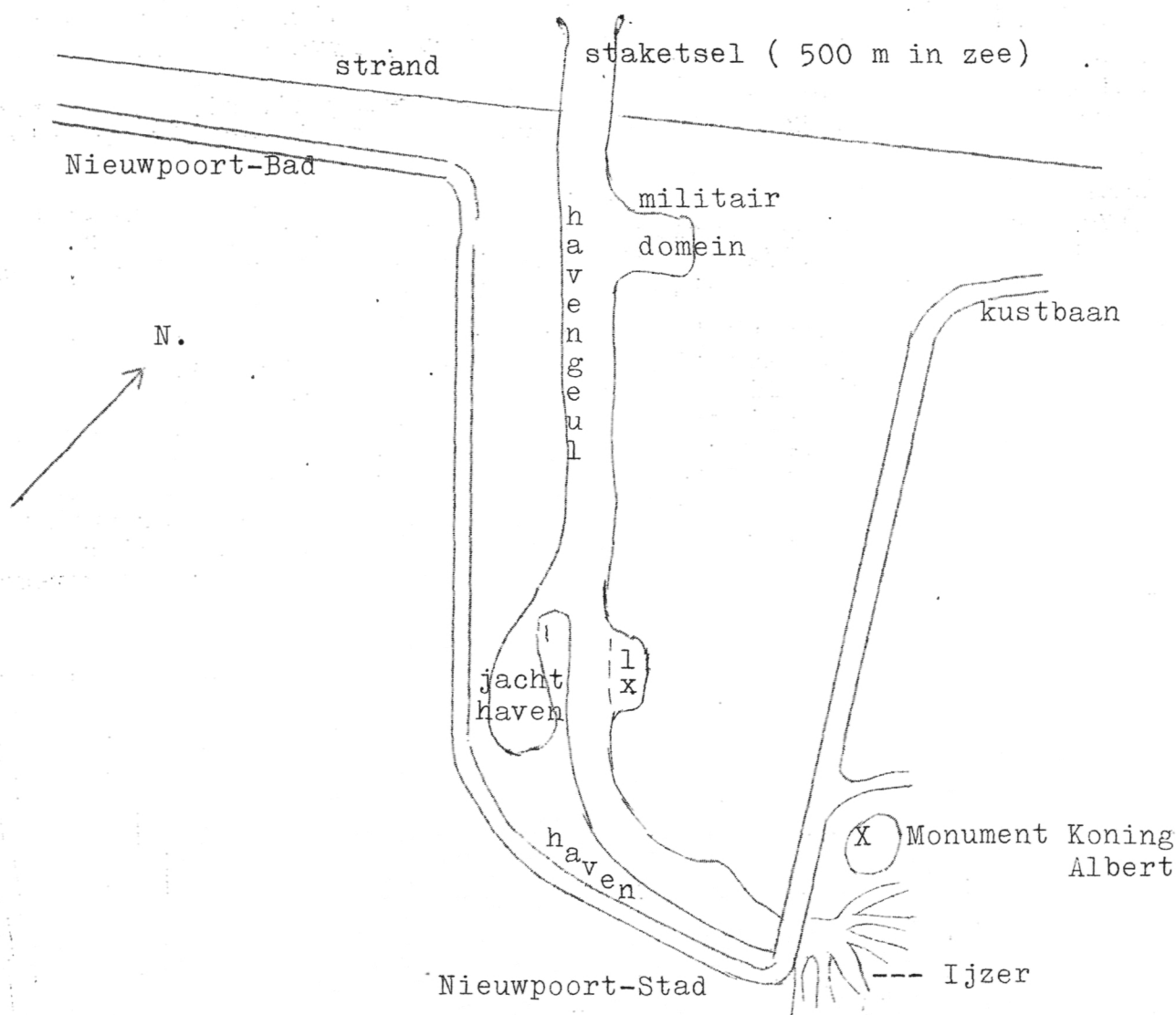
5. LENTEBAL : op zaterdag 12 april 1969 te 20.00 uur
in DE RIDDERSHOEVE te Schoten.

SCHELPEM ZOEKEN TE NIEUWPOORT

Wanneer men ergens schelpen gaat zoeken in een gebied dat men onvoldoende kent, dan weet men nooit goed hoe en waar te beginnen. Voor de leden die eventueel van plan zouden zijn schelpen te zoeken in de omgeving van Nieuwpoort, heb ik hier enkele gegevens opgenomen om hen beter wegwijs te maken in deze zone.

Het ganse gebied dat voor ons van belang is, kan ingedeeld worden in drie grote delen: de havengeul (Ijzermonding), het staketsel en het strand.

Ziehier ter verduidelijking een kaartje :

Laten we eerst even de havengeul onder de loep nemen. Hier kan enkel "geschelpt" worden bij laag water en met de meeste kans op succes aan de rechteroever tegenover het opgespoten terrein. Langs een grintweg bereikt men een omheid slikkengebied (punt 1) waar nog wel iets te ontdekken valt (laarzen zijn ontontbeerlijk !)

Het eerste wat onmiddellijk opvalt bij het onderzoek van dit slik-kengebied zijn de ledige doubletten van *Scrobicularia plana*, *Mya arenaria* en *Cardium edule*. Om levende exemplaren te verzamelen moet men ze uitgraven : *Scrobicularia plana* en *Cardium edule* zitten slechts een tiental centimeter onder de grond, terwijl *Mya arenaria* veel dieper leeft (24-40cm). De siphobuis van deze laatste is dan ook veel langer. Bovendien zijn de twee delen hier vergroeid in tegenstelling met die van de kokkel en van de platte slijkgaper.

Neemt men onverwacht een strandgaper vast dan trekt het dier zijn siphobuis in, terwijl water met kracht uitgeperst wordt (vandaar de volkse benaming "spuiter").

In een hoek van dit afgesloten terrein vindt men een ganse hoop "aanspoelsel", hoofdzakelijk bestaande uit ledige *Hydrobia ulvae* met daartussen zoetwaterslakken (*Viviparus*, *Lymnaea* en *Planorbis* ssp.) aangevoerd door de IJzer.

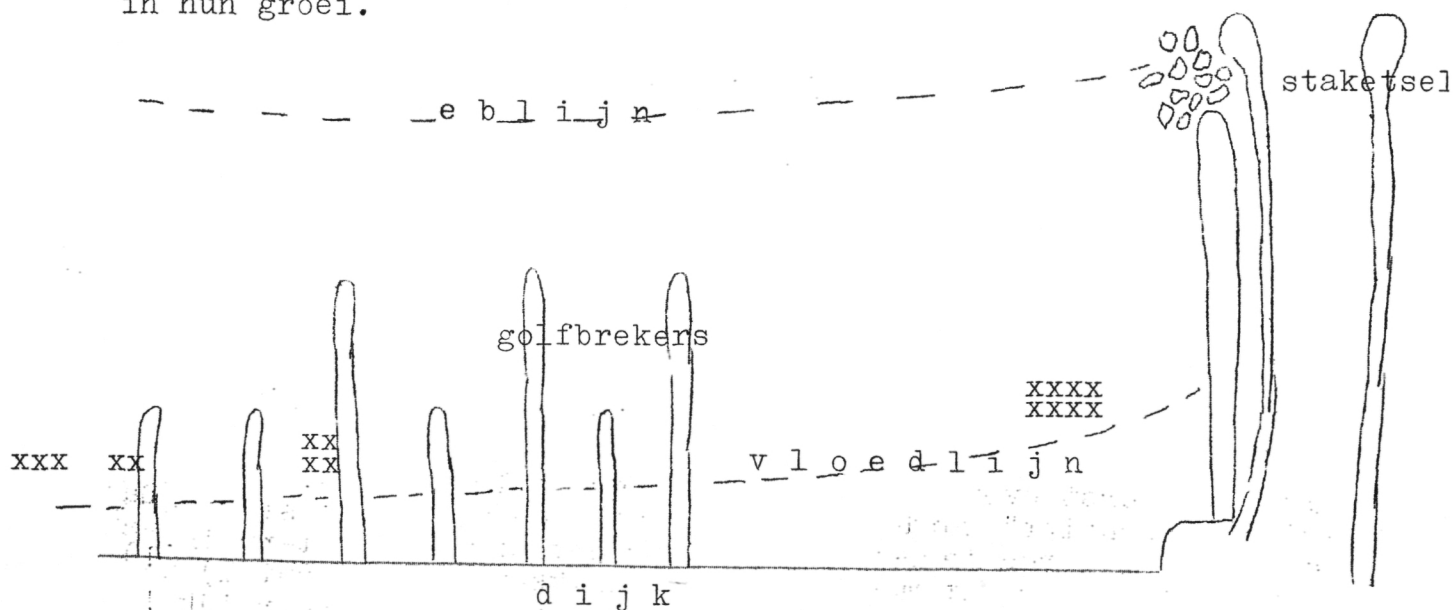
Wat meer naar de schorren op (dus hoger gelegen), zijn de stenen begroeid met wier. Daar vindt men dan ook mossels en *Littorina*'s (klein).

Daarnaast vindt men ook regelmatig losse kleppen van *Glycymeris glycymeris*, en *Chlamys varius* alsook ledige *Buccinum undatum*. De havengeul is natuurlijk het biotoop niet van deze weekdieren, maar ze worden overboord gegooid door de vissers.

In de zone rond het staketsel liggen rotsblokken begroeid met allerhande wieren (blaaswier en zeesla). (Zie fig. 2).

Mossels en *Littorina littorea* komen hier in grote hoeveelheden voor. De weekdieren blijven echter klein daar ze door de toeristen of voor de consumptie regelmatig geplukt worden.

Tussen de palen van het staketsel leeft *Thais lapillus lapillus*. Met een mes en wat geduld kan men deze weekdieren wel verzamelen (enkel de typische vorm wordt hier aangetroffen). Deze dieren leven in de spleten tussen de palen en worden daardoor ook geremd in hun groei.

Het strand is wel de rijkste zone om schelpen te zoeken.

Bij volledig laag water, op de laatste "zandbak" - waar ook de grote zeepieren van meer dan 25 cm bovengehaald worden - kan men met de spade o.a. levende *Abra alba*'s uitgraven.

Ander levend materiaal vindt men soms aangespoeld bij de eblijn.

Hier geldt steeds de volgende algemene regel : ofwel vindt men veel levende exemplaren van éénzelfde soort, ofwel vindt men niets.

Deze massaanspoelingen komen vooral voor gedurende de lente of de herfst na een storm die gepaard ging met een landwind. Zo vindt men regelmatig levende *Macra corallina*, *Buccinum undatum*, *Barnea candida* (zelden), *Mya truncata*, *Donax vittatus*, *Macoma balthica*, *Polinices catenata* (zelden) en *Crepidula fornicata* (kettingen).

Ook massa-aanspoelingen van inktvissen (*Sepia officinalis*) zijn niet zeldzaam (vnl. gedurende de maand september).

In april '68 spoelden bovendien grote hoeveelheden stukken veen en hout aan met daarin de boorgangen en ledige schelpen van *Petricola pholadiformis*.

Ook bij de hoogwaterlijn (vloedlijn) kan men veel schelpen vinden vastgehecht aan wieren, kurkebossen e.d.. Het gaat hier meestal om zuidelijke soorten zoals *Diodora apertura*, *Trivia*'s, *Capulus hungaricus* (zwarte, gerolde exemplaren-zelden) en *Nassarius incrassatus*.

Meer naar de eblijn toe, en voornamelijk op de plaatsen aangeduid met een kruisje op figuur 2, vindt men dikwijls schelpengruis. Het rijkste gruis is dat, welke op het eerste gezicht geen schelpen bevat, d.w.z. dat donkergrijs is en waar niet te veel zandkokertjes van het goudkammetje tussen liggen. Het gruis kan men drogen op krantepapier om daarna met loop en pincet te onderzoeken. Hierin vond ik o.a. reeds *Dentalium entalis* (kleine exempl. van 10 mm), *Emarginula reticulata* (o.a. een klein exempl. uit de mondopening van *Nassarius incrassatus*), *Epitonium clathratulus*, *Mysella bidentata* (doosjes), *Tornus subcarinatus* en *Bittium reticulatum* (allemaal gerold materiaal).

In het grovere schelpengruis dat oranje gekleurd is en bijna volledig bestaat uit gebroken schelpen, vindt men meestal niets. Het gruis dat veel kokertjes van schelpkokerwormen bevat, is rijker aan groter materiaal (o.a. *Philine aperta*, *Lora turricula*, *Polinices polianus*, *Nassarius reticulatus*, *Epitonium clathrus* en *Helcion pellucidus*).

Natuurlijk zijn deze gegevens onvolledig, maar toch hoop ik dat ze van nut zullen zijn bij een eventueel bezoek.

HUBRECHT G.
Nieuwpoort-Bad.